

ליל שבת קודש פרשת מטות - מסעי ה'תשס"א

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ג, המדבר ממושיח ומתפילה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), משיח הוא הדבור, שבו מתפלל, בחינת משיח אלמים וכו', ואז נעשה בן-חורין, הינו שבא לקדשת שבת, שאסור במלאכה, פי שבת זו 'שיך בת' 'שיך' תלת גונין וכו' וקדשת שבת זה בחינת תכלית הידיעה, ותכלית הידיעה שלא נדע וכו', ותכלית הזוה הוא עקר המקום, הינו בחינת מקומו של עולם, שזה התכלית הוא המקיף את כל העולם וכו', וזהו בחינת (ברכות ו:): 'הקובע מקום לתפלתו', פי זה עקר המקום, בבחינת (שמות ט"ז): 'אל יצא איש ממקומו ביום השביעי', ואז פושט גופו המצרע, שהוא ממשכא דחויא, ולובש בגדי שבת, הינו גוף קדוש מגן-עדן פי המקום גורם, בבחינת (שם ג): 'של נעליך וכו' פי המקום' וכו' (עין תיקון י"ב) ועל-שם הגוף הקדוש נקרא שבת, בבחינת (שם ד): 'והנה שבה פבשורו' - 'שנרפא מצרעתו', ונתלבש בגוף קדוש מגן-עדן, הנקרא בשר, בחינת (בראשית ב): 'בשר מבשרי', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו סודות ורזין נסתרים מסודות הבריאה ומגילוי משיח (וכמקובל בין אנ"ש שתורה זו היה קטעים מספר הנשרף של רביז"ל), ואומר רביז"ל, שמשיח נקרא על שם הדיבור והתפילה, על שם משיח אלמים, כי כל עיקר הגאולה, שיגאל אדם מכל צרותיו ומכל יסוריו, הוא על ידי דיבורי התפילה והשיחה אליו יתברך, שאדם ירגיל את עצמו לדבר אליו יתברך בכל עת ובכל מקום שהוא נמצא בה, ותמיד ישיח את כל לבבו לפניו יתברך בתמימות ופשיטות גמור, בלשון שהוא רגיל לדבר בו, וכפי שאדם מרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך, כך הוא מתדבק בו יתברך עד שנכלל בו יתברך לגמרי, ואין רואה שום דבר לפני עיניו כי אם אמתת מציאותו יתברך, ואז הוא בן חורין אמיתי, שנגאל מכל מיני עבדות ושיעבוד, כי אינו מפחד משום דבר שבעולם רק ממנו יתברך לבר, ורק זה נקרא בן חורין באמת.

וכל זה הוא קדושת שבת קודש, שאסור במלאכה, כי מי שזוכה להתדבק בו יתברך באמת, ואין לפני מראה עיניו כי אם אמתת מציאותו יתברך, אזי אינו צריך לעשות שום מלאכה ויגיעה בעבור פרנסתו, רק כל מה שהוא צריך, מביאין לו בתוך ביתו, כמו המן שהגיע לכל אחד ואחד כפי מדרגתו, והצדיקים מצאו אותו מוכן על פתח ביתם, וזהו מחמת רוב דביקותו והתקשרותו של האדם בו יתברך, שכל ראות עיניו הם רק אליו יתברך, שזהו אותיות ש' ב'ת', שי"ן בת, שי"ן יש לה שלש קוים, שהם כנגד השלש גוונים שיש בתוך העין, ובת היא הבת עין, אישון עינו, שבתוכה עיקר הראות, כי על ידי קדושת שבת האדם זוכה לכוון הסתכלותו אך ורק אליו יתברך, ואינו רואה שום דבר כי אם אמתת מציאותו יתברך, בבחינת (שמות ט"ז) ראו כי הוי"ה נתן לכם השבת, שעל ידי קדושת שבת קודש באים לשלימות הראיה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' ס' ט"ז), ואז בשבת קודש מגיע לתכלית הידיעה אשר לא נדע, כי כל מה שאדם מתקרב אליו יתברך אזי מבין מרחוק איך שלא התחיל כלל לידע שום דבר בידיעת אלוקותו יתברך, כי לגדולתו יתברך אין סוף ולתבונתו אין חקר, ולכן כשמתחיל לדעת באלקותו יתברך, בא לתכלית הידיעה אשר לא נדע, וזה כלל גדול בעבודת ה', שמי שאומר שיודע הכל, סימן שאינו יודע כלום, ומי שאומר שאינו יודע כלום, סימן שיש לו ידיעה גדולה מאד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ד.) למד לשונך לומר איני יודע וכו', וכן היה תמיד נשמע מפי רביז"ל "איני יודע", כי זה באמת סימן על ידיעה גדולה מאד, כי תכלית הידיעה אשר לא נדע.

וממשיך רביז"ל, שתכלית זה הוא עיקר המקום, בבחינת הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, כי מי שזוכה לדבק עצמו בו יתברך בדביקות אמיתי, אז הוא מוצא אלקותו יתברך בכל מקום בואו ממש, ואין שום מקום שלא יכול למצוא בו אלקותו יתברך, כי הלא הוא יתברך מקומו של עולם ואין העולם מקומו, רק כל זמן שלא זכה אדם לדביקות זו אזי יש הפרש והבדל אצלו בין המקומות, מקום זה טוב לפניו לעבוד את השם יתברך ומקום זה לא טוב לפניו, אבל מיד שאדם זוכה להכלל בו יתברך לגמרי, אזי אין מציאות כזה שהמקום אינו טוב לפניו, כי הלא הקדוש ברוך הוא נמצא בכל מקום ממש, ולכן בהכרח שיכולים למצוא אותו יתברך בכל מקום ממש, וזה נעשה על ידי ענין התפילה והשיחה הנ"ל, שכפי האדם מרגיל עצמו לדבר ולשיח עמו יתברך, אזי כל העולם הוא מקומו, כי בכל מקום בואו, ולכל מקום שיגיע לשם, הוא פותח את פיו לדבר אליו יתברך, ועל ידי זה תיכף ומיד מקשר את כל המקום אליו יתברך, נמצא שהוא מקיים את דברי חכמינו הקדושים (ברכות ו:) כל הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם בעזרו, היינו שהוא קובע ומקשר את כל מקום ומקום שמגיע לשם לתפלתו, כי מתפלל אליו יתברך גם שם, ואזי

אלקי אברהם בעזרו, כי כמו שאברהם אבינו היה הראשון שעסק בפירסום וגילוי אלקותו יתברך לכל באי עולם, כן הוא עושה על ידי קביעות תפילתו, שבכל מקום הוא מתפלל ומשיח אליו יתברך ומקשר וקובע את המקום לאלקותו יתברך, ונכלל בו יתברך לגמרי, שכל זה הוא מה שנאמר אצל שבת קודש, אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, כי על ידי קדושת שבת קודש שהוא ענין התגלות הראות והדביקות, לראות אלקותו יתברך בכל מקום, על ידי זה אינו יוצא ממקומו כלל, רק שם במקומו מוצא אלקותו יתברך, ועולה ומתדבק בעונג שבת שהוא מעין עולם הבא ומתענג על נועם זיוו השכינה אשרי לו.

ואז פושט גופו המצורע ממשכא דחויא ומתלבש בגוף קדוש מגן עדן, כי מחטא אדם הראשון והלאה שנתפתה לדברי הנחש, אזי הטיל בו הנחש זוהמא וגופו נעשה גוף עכור ומגושם, בחינת משכא דחויא שהוא עור הנחש, ובמקום שהיה גופו צריך להאיר בבחינת כתנור אור עם אל"ף, נהפך לכתנות עור עם עי"ן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה כ' ס"ו י"ב) בתורתו של רבי מאיר היה כתוב כתנות אור עם אל"ף, כי על ידי שהלך אדם הראשון אחר עצת הנחש נכנס בו זוהמא ונהפך גופו לגוף המצורע, היינו גוף סגור ועיוור לאור העליון, וכדאיתא בזוהר הקדוש (תורע מ"ט): שמצורע הוא ענין סגירו דנהורא עלאה, שסגור ממנו אורו יתברך, ועיקר עבודת האדם בכל הדורות הוא להפשיט מעל עצמו גוף מצורע זה, ולחזור ולהתלבש בגוף קדוש מגן עדן, שהוא גוף המאיר ומבהיק באור אלקותו יתברך, בבחינת כתנות אור עם אל"ף הנ"ל, וזה נעשה כפי שמקדש דיבורי פיו בתפילה ושיחה אליו יתברך, ומתחיל לראות אלקותו יתברך בכל מקום, ועולה מתוך גשמיית המקום לגמרי, ואז מיד שמוצא אלקותו יתברך בכל מקום ונתוודע לו שהמקום שהוא עומד שם אדמת קודש הוא, ואז מתקיים בו של נעלך מעל רגליך וגו', היינו שפושט וחולץ את גופו המצורע שהוא כמו נעל המכסה את רגלו, ומתלבש בלבוש קדוש מגן עדן, שהוא בחינת בגדי שבת קודש, ונתקדש בשר גופו עד שגם גופו מאיר באור גדול, בבחינת (איוב י"ט) ומבשרי אחזה אלוה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס"ו כ"ב), ועולה ומתענג בנועם זיו השכינה, ולכן אשרי מי שמרגיל את עצמו תמיד לשיח ולפרש את כל לבבו לפניו תברך בתמימות ובפשיטות גמור, כי אזי יהיו נפתחים עיניו באור אלקותו יתברך, ויזכה להרים ולהגביה את עצמו מתחת צמצום המקום והזמן לגמרי, ויכלל בו יתברך לגמרי, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ענין ציווי ה' לנקום נקמת בני ישראל במדין וכמו שכתוב

(במדבר ל"א) נקום נקמת בני ישראל במדין ואחר תאסף אל עמיד, ויש להבין למה היה תלוי ההסתלקות של משה רבינו דייקא בענין זה של נקמת בני ישראל מאת המדינים? ועל פי דברי רביז"ל הנ"ל מוכן הענין מאד, כי המדינים הכשילו את עם ישראל בעוון פעור, שהיה פגם הדיבור והלשון, כי פעור נקרא על שם שפוער פיו בצירופים רעים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד'), כי עון פעור היה עצת בלעם הרשע שכל כוחו היה בדיבורי פיו, לקלל וליתן מארה בכל מקום הסתכלותו, כי היה טמא ומטומא, והתגבר בפה פגום, עד שהבל פיו היה גם כן מוליד ארסיים רעים של ניאוף רחמנא ליצלן, בבחינת (במדבר ל"א) הן הנה היו בדבר בלעם וגו' "בדבר" דייקא (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ג), ועל ידי זה היה כח בהסתכלותו לקלל ולהביא מארה, וכדאיתא בזוהר (נח ס"ח:) שבכל מקום שהיה מסתכל היה מביא מארה, בחינת (במדבר כ"ד) שתום העין, ובלעם היה זה לעומת זה כנגד משה רבינו, שנתגדל במדין והיה עיקר כוחו בפיו, כי משה רבינו גילה ופירסם ענין הדיבור קדוש לעם ישראל, ועל ידי זה גאל אותם ממצרים, מלהיות עבדים לפרעה, ועשה אותם לבני חורין, ולכן אצלו נאמר (שמות ג') של נעלך מעל רגליך וגו', שפשט את גופו המצורע, שהוא בחינת הגוף שנגעה בו בת פרעה, והתלבש בגוף קדוש מגן עדן (תיקוני זוהר תיקון כ"א), ולכן כל עיקר מלחמתו של משה רבינו היה עם פעור, שהוא עצת בלעם הרשע, שפוער פיו בצירופים רעים, ומשה רבינו נקבר מול בית פעור דייקא, כי בכל פעם שמתעורר הפעור לצאת ולשלוט בעולם חס ושלום, קם משה רבינו ומכניע אותו (כמובא במדרש), ולכן כתיב נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים ואחר תאסף אל עמיד, שכל הסתלקותו של משה רבינו תלוי בענין זה, שאינו נפטר מן העולם עד שנוקם נקמת ישראל שהוא נקמת ה' מן המדינים, כי באמת נקמת ישראל הוא נקמת השם יתברך בעצמו כביכול, כי נשמות ישראל נבראו לחזור ולהכלל בשרשם שהוא הבורא יתברך שמו, וכל מי שקם נגד ישראל כאילו קם נגד הקדוש ברוך הוא, ולכן נקמת ה' ונקמת ישראל הם דבר אחד, ומשה רבינו עוסק בזה ביותר, הן בחיים חיותו בעולם הזה, והן בהסתלקותו לחיי עולם הבא, כי משה רבינו לא מת רק מסיפרא דילן (זוהר תרומה קע"ד), אבל באמת עומד בחיים ומתלבש בכל צדיקי הדור ללחום את מלחמת בני ישראל ולנקום נקמתם מאת המדינים ומבלעם על עון פעור, שזהו נקום נקמת בני ישראל וגו' אחר תאסף אל עמיד, שגם "אחר" שתאסף אל עמיד, ותחזור ותתלבש בכל הצדיקים שבכל דור ודור, בבחינת איתפשטותא דמשה בכל דור ודור (תיקוני זוהר תיקון ס"ט), גם אז תנקום נקמת ה' וישראל מאת המדינים ותכניע ותבטל את כוחם לגמרי, וכמו שפעם שמע מוהרנ"ת ז"ל מפי רביז"ל, שיש לו צער גדול על שצריך לחשוב מבלעם בכל יום בתפילתו, והבין מוהרנ"ת ז"ל שכל עסקו של רביז"ל הוא ללחום עם בלעם ולבטל טומאתו הגדולה

שהוא טומאת ניאוף מן העולם (חיי מוהר"ן סי' רמ"ד), ולכן אשרי מי שזוכה להתקרב אל צדיקים אמיתיים המגלים לנשמות ישראל את עוצם קדושת הדיבור, ואיך יכולים לינצל מטומאת בלעם על ידי קדושת הדיבור, כי על ידי זה יזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך באמת.

וזהו סמיכות וקשר פרשת נדרים ושבועות לפרשת נקמת מדין בפרשת השבוע, כי פרשת נדרים ושבועות מגלה לנו את עוצם גודל כח הדיבור, ואיך האדם יכול לאסור על עצמו בנדר ובשבועה דבר המותר לגמרי, ולהפוך אותו לדבר האסור ממש, ובזה מתגלה לכל אחד ואחד איך עם הדיבור שלו יכול לכבוש ולנצח את המלחמות הכי גדולות, כי בכל מה שמתגבר עליו היצר הרע יפרש את כל שיחתו לפניו יתברך ויבקש ממנו עזרה וישועה לינצל ממנו באמת, ולכן תיכף מיד נסמך פרשת נקמת מדין, כדי להורות לנו שדייקא על ידי הדיבור והשיחה שהוא גילוי המשיח, נזכה לנקום נקמתנו מאת המדינים ולהכניע אותם לגמרי, והשם יתברך יזכינו לקדש את דיבורי פינו תמיד, ולעסוק בשיחה ותפילה אליו יתברך בקביעות עצום, עדי נזכה לבטל את טומאת בלעם מן העולם לגמרי, ולהכלל בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.



בוקר שבת קודש פרשת מטות - מסעי ה'תשס"א

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה דף שס"ח עיין שם.

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, עד שנתקרב ובא אליהם, ועמד חוץ לעיר ושולח להם שלוחיו ונתיראו מאד, ובקשו מהבעל-תפילה הנ"ל, שיתן להם עצה, ואמר הבעל-תפילה, שצריכין לחקר הדרך וההנהגה של אותו הגבור פדי שיפיר על-ידי-זה אם הוא אותו הגבור

(דהינו הגבור של המלך הנ"ל) והלך הבעל-תפלה, ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (הינו עם אחד מהשומרים כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל) ושאל אותו הבעל-תפלה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל-תפלה) מעשה שהיה, כך היה.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, עד שנתקרב ובא אליהם, ועמד חוץ לעיר ושלה להם שלוחיו ונתיראו מאד, כי אנשי המדינה של עשירות היו יושבים בשלום ובשלוה עד שלא הגיע עליהם מדת הדין והגבורה, אבל תיכף ומיד שעמד על ידם מדת הדין והגבורה, שכחו הכסף והעשירות שלהם ונתיראו מאד, כי כן דרך העולם שכל אחד עסוק מאד עם העסקים שלו להרוויח כסף ולצבור כסף ולחסוך כסף, אבל מיד שמגיע עליו מדת הדין והגבורה רחמנא ליצלן, ואחד נעשה חולה או נתייסר ביסורים אחרים רחמנא ליצלן, כבר שוכח את הכל ורוצה רק שיבריא ויצא מתוך צרותיו, וכן אמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה ריש פרשת תצוה) מזה זית זה אינו מוציא שמנה אלא מתוך כתישה, כן אין ישראל חוזרים למוטב אלא על ידי יסורים, וכן אמרו (מגילה י"ד) גדולה הסרת טבעת של אחשורוש ממ"ח נביאים וז' נביאות וכו', כי כן דרך בני אדם לישון ימיהם ושנותיהם ולעסוק בהבליהם כל זמן שלא בא עליהם מדת הדין, אבל מיד שמגיע אליהם מדת הדין רצים בתשובה אל הקדוש ברוך הוא, ואשרי מי שאינו מחכה למדת הדין רק תמיד חוזר בתשובה שלימה לפניו יתברך, ועל ידי זה ממתיק מעל עצמו כל הדינים.

וסיפר מוהרא"ש נ"י, שפעם כשהלך לקבץ צדקות בין אחינו בני ישראל, הגיע לבית איזה עשיר שהיה טוב לב באמת, והיה תמיד נותן תרומות בעין יפה, ועכשיו כשהגיע מוהרא"ש נ"י לביתו, אשתו פתחה את הדלת, ושמע מוהרא"ש נ"י צעקות ומריבות גדולות בתוך הבית, והסביר לו אשתו, שעכשיו הוא באמצע ישיבה רציני עם כמה סוחרים גדולים, ועוד מעט יבא אל הדלת, וכן היה שאחר כמה דקות הגיע העשיר אל הדלת, ומוהרא"ש נ"י שומע כל הזמן צעקות ומריבות וכו', ושאל את מוהרא"ש נ"י מה מבוקשו? ואמר לו שהולך לקבץ צדקה, וענה לו, כן, כן, תיכף ומיד אני בא עם משעק, וכינתיים רץ בחזרה אל השולחן של הסוחרים, והמשיכו הצעקות והמריבות, ואחר קצת זמן חזר עוד הפעם אל הדלת, ואמר למוהרא"ש נ"י, תסלחו לי, שכחתי שאתם עומדים כאן ומחכים עלי, ואשתי הזכירה אותי, אני כבר בא עם הכסף, ועוד פעם חזר אלך הסוחרים ועוד פעם היה

צעקות וכו', ועוד פעם בא אל הדלת, וכן היה כמה פעמים, עד שלבסוף באמת בא עם טשעק ונתן למוהרא"ש נ"י סכום הגון, והלך מוהרא"ש נ"י לדרכו, לשנה האחרת הגיע מוהרא"ש נ"י עוד הפעם לביתו, ואשתו עד הפעם פתחה את הדלת, ושאל מוהרא"ש נ"י על שלום בעלה, והתחילה לבכות לפניו שבעלה לא מזמן נפטר לעולמו, ואז נזכר מוהרא"ש נ"י מן הסיפור של שנה שעברה, איך היה כל כך עסוק וטרוד בעסקיו עד שכל רגע שכח מי מחכה עליו, והנה לא זכה להוציא את שנתו ונפטר בתוך עסקיו, ומאז נחקק מאד בדעת מוהרא"ש נ"י איך שהכסף והמזון יכול לקחת את מוח האדם לגמרי עד שישכח לגמרי איפוא הוא נמצא, ואשרי מי שתמיד חושב על תכליתו הנצחית.

ובקשו מהבעל-תפלה הנ"ל, שיתן להם עצה, וזה כבר מדריגה גדולה שהלכו אל הבעל תפילה שהוא הצדיק האמת לבקש עצה, ושיתפלל בעדם, כי יש בעלי גאווה שאינם רוצים לילך אל צדיקים, ואומרים שהם יכולים בעצמם להתפלל, והם מכוונים בשם אבימלך, שאומר אנא אמלוך, שרוצה למלוך ולשלוט על אחרים, אבל באמת עיקר התפילה מקבלים מן הצדיקים אמת שבדור (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י'), ואשרי מי שהולך אצלם תמיד ומקבל עצתם כי אז בוודאי יושע בכל מה שצריך.

ואמר הבעל-תפלה, שצריכין לחקר הדרך וההנהגה של אותו הגבור פדי שיפיר על-ידי-זה אם הוא אותו הגבור (דהינו הגבור של המלך הנ"ל), כי גם בענין מדת הדין והגבורה צריכין לבדוק ולברר מאיפוא מגיע הדין והגבורה ההיא, כי לפעמים יש דינים וגבורות שאדם ממשיך על עצמו בכסילותו, ואחר כך הוא מתרעם על מדותיו יתברך חס ושלום, למה בא עליו הדינים האלו, ובאמת הוא בעצמו אשם בדבר, בבחינת (משלי י"ב) אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו, כגון אחד שמעשן סיגריות, ואחר כך נחלה במחלת סרטן הריאות רחמנא ליצלן, ומתרעם שהלא מכיר אנשים שעישנו עד גיל תשעים ויותר, הרי הוא כסיל וטיפש גדול, כי כולם מקטן ועד גדול צועקים שהעישון הוא מסוכן לגוף, אם כן למה יכנסו עצמו בסכנות כאלו, וכן מי שלוה כסף על ימין ועל שמאל בלי שום חשבון איך לשלם, ואחר כך כשנופל בפח והבעלי חובות רודפים אחריו יש לו קושיות על הנהגותיו יתברך, למה עובר עליו כך, ובאמת הלא הוא בעצמו גרם הכל שלקח הלוואות בלי שום חשבון כלל, וכן זה שעוסק בהימורים או במוניות ואחר כך אובד הכל, מי ביקש אותו ליכנס בעסקים רעים כאלו, הלא הוא המשיך מדת הדין על עצמו, ואיך יהיה לו טענות אחר כך, וכבר אמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' קכ"ב) שיותר טוב להיות בעל חוב לעצמו, ולא להיות בעל חוב לאחרים, היינו שיאכל לחם וישתה

חלב, ויהיה חייב לעצמו על מעדנים אחרים, משיהיה חייב למכולת או לאנשים אחרים בשביל המעדנים שרוצה לאכול, ולכן גם כאן אמר הבעל תפילה אל אנשי המדינה של עשירות, שצריכין לבדוק מאיפוא הדינים והגבורות מגיעים, ואם הם לא מגיעים מצד האדם בעצמו, ועליו לראות לתקן את מעשיו ועל ידי זה יפטר מהם לגמרי.

והלך הבעל-תפילה, ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (הינו עם אחד מהשומרים פדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל) ושאל אותו הבעל-תפילה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל-תפילה) מעשה שהיה, כך היה, כי זה ברור שעיקר עצה היעוצה נגד מדת הדין והגבורה, הוא רק תפילה והתבודדות, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך שיומתק מעליו כל הדינים והגבורות, כי אין עוד דבר שבעולם שמציל את האדם מכל מיני עונשים קשים ומרים כמו התפילה והשיחה אליו יתברך, והתפילה הזאת צריך להיות בתמימות ובפשיטות גמור, שיפרש כל שיחתו לפניו יתברך בפרטי פרטיות, בלשון שהוא רגיל לדבר בו, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וכל מה שאדם מרבה בהנהגה קדושה זאת, כך הוא נחבא תחת צל ידו יתברך, והוא ניצל מכל מיני עונשים קשים ומרים, ולכן למה לו לאדם לחכות שיגיע אליו מדת הדין והגבורה חס ושלום, יותר טוב לברוח ישר אל השם יתברך ולבקש ולהתחנן לפניו יתברך על כל מה שהוא צריך ברוחניות ובגשמיות, ואז יהיה ניצל מכל רע בזה ובבא לנצח, והשם יתברך יזכינו להיות מאנשי הבעל תפילה ולעסוק בתפילה ובהתבודדות תמיד, עדי נזכה להמתיק מעלינו כל הדינים והגבורות לגמרי, ולראות בישועתן ובגאולתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.



סעודה שלישית פרשת מטת - מסעי ה'תשס"א

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ב, המדבר מאלה מסעי בני ישראל, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, "אלה מסעי בני ישראל" (במדבר ל"ג) שמסעי בני ישראל, דהינו הנסיעות שבני ישראל נוסעין ממקום למקום, הם מכפרין על אלה אלקיך ישראל, הינו על פגם עבודה-זרה, פי אפלו פשאין עובדין עבודה-זרה, יש פגם עבודה-זרה, פי קלקול האמונה היא גם-כן בחינת עבודה-זרה, וכמו שמובא (בשם הבעל-שם-טוב) על פסוק (דברים י"א): "וסרתם ועבדתם אלקים אחרים", שתכף פשורים מהשם יתברך הוא בחינת עבודה-זרה, ועל-ידי הנסיעות של ישראל נתכפר וכל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרון-אף בעולם' (ספרי, פרשת ראה והובא בפרש"י שם) נמצא פשנתכפר פגם עבודה-זרה פנ"ל, נמתק החרון-אף, ונמשך רחמנות, ועיקר רחמנות הוא בבחינת (בראשית מ"ג): "ואל שדי יתן לכם רחמים"- 'לכם' דיקא הינו שהשם יתברך יתן לנו הרחמנות, שימסר את הרחמנות בידינו, פי אצלו יתברך יכול להיות, שגם החולאת הקשה וכל היסורין הם הרחמנות שלו, פי בודאי כל מה שהשם יתברך עושה להאדם, אפלו יסורין קשים, הפל הוא רק רחמנות אבל אנו מבקשים, שיתן וימסר בידינו את הרחמנות, פי אין אנו מבינים הרחמנות שלו, וגם אין אנו יכולין לקבל אותו הרחמנות שלו הנ"ל, רק שהשם יתברך יתן בידינו את הרחמנות, שאנחנו בעצמנו נרחם עלינו, ואצלנו הרחמנות בפשיטות, להתרפא מן החלי וכיוצא בזה, וזהו ישראל - ראשי-תבות: אל שדי יתן לכם רחמים, פנ"ל, פי הרחמנות נעשה על-ידי מסעי בני ישראל פנ"ל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו איך שהנסיעות שבני ישראל נוסעים ממקום למקום, שהם בחינת "אלה מסעי בני ישראל" מכפרים על פגם עבודה זרה שהוא בחינת "אלה אלהיך ישראל", כי הנסיעות שאדם נוסע בעולם, מכנים בו אמונה ודעת בהשגחת השם יתברך, כי הרי רואה בכל נסיעה ונסיעה, גילוי השגחה עליונה בכמה מיני אופנים שונים, כגון באנשים שפוגש עמהם, שהיה צריך בעת הזאת להיפגש עם האיש הזה באיזה מדינה רחוקה, ולפעמים את מי שחיפש וביקש לא מצא, רק מצא איש אחר לגמרי, ועל ידו היה לו ישועה, וכגון אנשים שמסתובבים בעולם לקבוץ נדבות אחינו בני ישראל, ושמים כל כיסופם לפגוש עם איזה עשיר גדול שבוודאי יתן להם סכום גדול, ולכסוף אינו בביתו ואינו נמצא כלל בהמדינה, ונשברים מאד, אבל אחר כך מוצאים בן אדם אחר שלא ידעו ממנו כלל, ודייקא על ידו בא להם ישועה, ומקרים של גילוי השגחה כאלו מתגלים בדרך ביותר, כי אז האדם מרגיש איך שהוא מסור לגמרי בידו יתברך, ולכן אומר רביז"ל (ספר המדות אות דרך ח"ב סי' ד) על ידי נסיעת הדרכים

האדם נעשה מבין, כי בדרך יש התגלות השגחה פרטית ביותר, וכן לפעמים מתגלגל מן השמים שיגיע אדם לאיזה מקום לדבר עם איזה בן אדם דיבור של אמונה והתחזקות, וכל התכלית של הנסיעה שלו היתה רק בשביל זה, ואז הוא מתקן תיקון גדול מאד בכל העולמות, כי להכניס אמונה בבן אדם אינו דבר פשוט כלל, ולפעמים האדם יכול לקנות עולמו בשעה אחת על ידי דיבור טוב שדיבר עם חברו, ומחמת כל זה נסיעות דרכים הוא ענין של תיקון אמונה.

והנה עיקר הפגם של חטא העגל, כשאמרו אלה אלהיך ישראל, היה שעשו מן הסיבות עיקר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ב), היינו כשלא ראו את משה רבינו עליו השלום, פחדו מאד ואמרו, (שמות ל"ב) כי זה משה האיש וגו' לא ידענו מה היה לו, ובחרו לעצמם עגל ללכת אחריו, ושכחו שבוודאי הלימודים הנפלאים שלמד עמם משה רבינו, נשאר אחריו בתלמידיו ובספריו, ואין צריכין לעשות מציאות וישות אחרת כלל, אבל כשעושים מן הסבות עיקר, אזי שוכחים איך שהקדוש ברוך הוא מסבב כל הסיבות, והרבה דרכים למקום להשיע את האדם, וכן הוא אצל כל אדם, שאסור לעשות מן הסיבה עיקר כלל, כגון מן הסיבה של פרנסה לעשותה עיקר, ולחשוב שרק על ידי הסיבה הזאת יהיה לו פרנסה, כי הקדוש ברוך הוא יכול לפרנס את האדם באיזה סיבה שיהיה, ועליו לזכור שהקדוש ברוך הוא לבד מסבב כל הסיבות, ואם לא יהיה פרנסתו מסיבה זאת, יהיה פרנסתו מסיבה אחרת, ורואים בדרך כלל בני אדם דואגים מאד כשפותחים חנות או איזה עסק, שלא יפתח איש אחר חנות או עסק כנגדם, ואם אחד באמת פותח חנות או עסק כמותם הם מתייאשים לגמרי מלהרוויח איזה רווח בעבודתם, ובאמת הכל הכל ורעות רוח, כי הפרנסה ביד הקדוש ברוך הוא, ואינה תלויה בבן אדם כלל, והנה יכול להיות לאדם חנות מפואר ומסודר בכביש הראשי, ונדמה לו שכולם יכנסו אליו ויקנו ממנו, ואין אנשים נכנסים אליו כלל, והנה יש לאדם חנות באיזה פינה נדחת, וכל החנות מהופך ובלתי מסודר, וכולם באים אליו לקנות, הרי הכל תלוי ביד הקדוש ברוך הוא לבד, וכן בעסקי הרפואה, אדם נדמה לו שרק על ידי הרופא הזה יהיה לו רפואה, ובאמת כל הרפואות תלויים רק ביד הקדוש ברוך הוא, ולא ביד רופא בשר ודם כלל, רק אחר שנותן האדם פדיון נפש לצדיק אמיתי, אזי יכול לקבל רפואתו על ידי רופא בשר ודם, וכמו שאומר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ג') על הפסוק (שמות כ"א) ורפא ירפא, ואמרו חכמינו הקדושים, מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, ומפרש רביז"ל "מכאן" ניתנה רשות, כי "ורפא ירפא" עולה בגימטריא "פדיון נפש", ואחר שנתן האדם פדיון נפש לצדיק, אזי יכול הרופא לרפאות, עיין שם, נמצא שאסור לעשות מן הסיבות עיקר, ולתלות רפואתו דייקא בהרופא הזה, וכן לתלות

פרנסתו רק בהסיבה הזו, רק עיקר העבודה לתלות כל במחוננו וסיברו על השם יתברך שהוא סבות כל הסבות, ואזי בוודאי יהיה לו ישועה ורפואה שלימה בכל ענין.

ולכן כל מה שאדם נוסע ומטלטל ממקום למקום, ומכוון ראותו והסתכלותו לראות ההשגחה פרטית שבכל דבר, ואינו תולה ישועתו ובמחוננו בשום בשר ודם ובשום סיבה גשמית, רק משים כל במחוננו בהשם יתברך לבד, כן נתתקן אצלו האמונה הקדושה, ואזי יש לו כל מיני ישועות ורחמים ברוחניות ובגשמיות, אשרי לו ואשרי חלקו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שעלינו להבין מהו ההמשך והקשר של דברי רביז"ל מתחילתן לסופן, שמתחיל עם נסיעות בני ישראל שמכפרים על אלה אלהיך ישראל, ומסיים עם הפסוק אל שדי יתן לכם רחמים, שהשם יתברך ימסור את הרחמנות בידכם, ואצלינו הרחמנות הוא להתרפאות מן החולי לגמרי, וכן להמשיך פרנסה טובה, בלי שום תערובות דין וגבורה כלל, כי למעלה יכול להיות שגם החולי או הסרון הפרנסה הוא בבחינת רחמים, כי על ידי זה יהיה לאדם כפרה על עוונתיו, או יהיה לו לב נשבר להתפלל לפניו יתברך, אבל אנחנו מבקשים שהקדוש ברוך הוא ימסור בידינו את הרחמים, ואצלינו הרחמים הוא כפשוטו להתרפאות מן החולי, ולהמשיך שפע גדול בכל ענין, והנה יש להבין מהו הקשר וההמשך בזה לדברי רביז"ל בתחילתן?

אבל הביאור בזה, כי הנה כל זמן שיש לאדם איזה פגם דקה של עבודה זרה חס ושלום, בבחינת (דברים י"א) וסרתם ועבדתם אלהים אחרים, ופירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שמיד שיש וסרתם, אפילו במשהו מן האמונה הקדושה, זהו כבר ועבדתם אלהים אחרים, כי כפי ששוכחים את האמונה בהקדוש ברוך הוא, כן יש פגם של עבודה זרה חס ושלום, ועושה מן הסיבות עיקר, ואינו זוכר שהקדוש ברוך הוא נותן לו הכח לעשות חיל, ואיך שהכל מסור בידו יתברך באמת, והנה איש כזה בוודאי אינו מבין כלל מהו רחמים ומהו דין, וכשעובר עליו איזה צער ויסורין חס ושלום, הוא מתרעם מיד על מדותיו יתברך חס ושלום, ואינו יכול לקבל אותם כלל, וכשיש לו שפע וטוב, גם כן אינו יודע איך להשתמש בו לעבודת השם יתברך, והנה איש כזה אם מוסרים את הרחמנות בידו, בוודאי אינו יודע מה לעשות עמה כלל, שהרי יש עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ה'), וכי זה חסד למסור לאדם רחמנות בידו, בשעה שיקלקל יותר על ידי מה שנותנים לו, ולכן

מקודם צריכין לתקן את פגם האמונה הקדושה, ולדע היטיב שהקדוש ברוך הוא נמצא בכל הסיבות שעוברים עליו, ואז מיד שאדם יודע שהקדוש ברוך הוא נמצא בכל פרט ופרט של החיים שלו, אזי בוודאי יכולים למסור את הרחמנות בידו, כי יידע היטיב איך להתשמש עם הרחמנות, ולעבוד את השם יתברך בכל לבנו ובכל נפשו ובכל מאודו, ולכן בודאי הדבר הראש והראשון הוא לתקן את פגם האמונה ולצאת מכל שמץ של עבודה זרה שלא יהיה סר כלשהו מדרך ה' חס ושלוה, ואזי כשמתבטל העבודה זרה מתבטל החרון אף, ונמשך רחמנות, ועיקר הרחמנות אצלינו הוא כפשוטו, שנתרפא מן החולי ויהיה לנו שפע קודש בכל ענין ברוחניות ובגשמיות, והבן.

וחזר וקושר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לענינא דיומא, ענינא דבין המצרים, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פסוק הנ"ל (בראשית מ"ג) ואל שדי יתן לכם רחמים, אמר יעקב אבינו לבניו שבטי יה בשעה ששלח אותם אל יוסף הצדיק, שיתנהג עמהם ברחמנות, וישחרר את בנימין וכו', והנה כל ההשתלשלות של ירידתם למצרים היה בגלל הקנאה והשנאה שהיה להם על יוסף, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת י:) בשביל משקל שני סלעים מילת וכו' נתקנאו בו אחיו וירדו אבותינו למצרים וכו', ומזה לומדים שאסור לשנות בן אחד בין הבנים שלא לעורר שנאה וקנאה עליו, והנה מיד שנתעורר קנאה ושנאה בין נשמות ישראל זהו עיקר הגלות והחורבן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ז:): שחורבן בית שני היתה בגלל שנאת חנם ועדיין מרקד בינן, כי כל עיקר המניעה של הגאולה הוא רק מחמת השנאת חנם שיש בין נשמות ישראל ואין יכולים להשוות את דעתם יחד, כי יש שנאה בין אשכנזים לספרדים, וכן בין אשכנזים בעצמם בין כל עדה ועדה יש שנאה ומחלוקת, וכן בין הספרדים בעצמם יש קנאה ושנאה בין עדה לעדה, וכמעט שאין מקום שלא יהיה מלא עם קנאות ושנאות, ורק מחמת זה כל עיקר אריכות הגלות, כי אלמלא היו נשמות ישראל מאוחדים ביחד לא היה אומה ולשון יכולים לשלוט בהם, ומשנאת הגוים יכולים להבחין את מעלת ישראל, ואיך שאין שום הפרש והבדל ביניהם, כי בשעה שרדפו הגוים הארורים את נשמות ישראל והובילו אותם לתאי הגז, לא עשו שום הבדל והפרש בין אשכנזי לספרדי, ולא בין חסיד לליטאי, ואפילו אלו שעזבו את הדת לגמרי, וגילוהו זקנם ודימו עצמם להגוים, לא הועיל להם שום דבר, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, לא ניצל מידי הגוים הארורים ששונאים את כולנו, ולכן כל ההבדלים וההפרישים שעושים בין נשמות ישראל, נמשכים מפגם האמונה הקדושה, כי מי שחזק מאד באמונה אוהב כל נשמות ישראל כאחד, ואינו עושה שום הבדל והפרש ביניהם, כי יודע שכולם בנים של

הקדוש ברוך הוא, וכמו שכתוב (דברים י"ד) בנים אתם להוי"ה אלהיכם, ואין הפרש ושינוי לשום בן בין הבנים, וכל ההבדלות שעושים נמשכים רק ממדת הגאווה והישות, שנדמה לאחד שהוא יותר גדול וחשוב מהשני, ואם היה מתבונן בשפלותו ובסרחונו, איך שבא מטפה סרוחה, וגם עלול להוציא ריח רע עד שלא יוכלו לעמוד על ידו, לא היה מתגדל ומתפאר על הזולת כלל, ולכן כשראה יעקב אבינו שיש פירודים ומחלוקת בין בניו, ועל ידי זה נאבד מאתם יוסף, אמר להם שעיקר התיקון יהיה "ואל שדי יתן לכם רחמים", שיהיה לכם רחמנות ואהבה בין אחד להשני, ועל ידי זה יתקן פגם האמונה וכל שמץ של עבודה זרה, ואז ממילא יתהפך הכל לרחמים וחסדים גמורים, וכל זה צריכין לדעת ביותר בימים אלו של בין המצרים שאנחנו מתאבלים על חורבן בית המקדש ומחכים לבנין בית השלשי, שעלינו לדעת שמוכרחים לעשות שלום בינינו, ולעקור את השנאת חנם מאתנו, ורק באופן זה יבא הגאולה ונזכה לצאת מן הגלות לגמרי, והשם יתברך יזכינו לנטוע בלבינו אהבת ישראל באמת, ונזכה שיתהפך לנו ימים אלו לששון ולשמחה, ולראות בגאולתן וישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

